

Abstrakt v českém jazyce

Koordinací systémů sociálního zabezpečení rozumíme vzájemné propojení sociálních systémů členských zemí tak, aby byl uskutečněn volný pohyb osob v rámci EU. Cílem aplikace koordinačních nařízení je zajištění, aby migrující osoba neztratila své nároky na sociální dávky jen proto, že využila svého práva na volný pohyb. Vzhledem k rozsáhlosti této problematiky je však práce zaměřena pouze na oblast starobních a pozůstalostních důchodů podle platných nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009, účinných od 1. května 2010.

Úvodní z pěti kapitol práce se obecně zaměřuje na charakter koordinačních nařízení a objasňuje jejich vývoj a účel. Dále seznamuje čtenáře s dalšími prameny koordinačního práva a navíc vyjasňuje jejich vztah k dalším pramenům unijního i mezinárodního práva. Nezbytnou součástí je vymezení osobní a věcné působnosti koordinačních nařízení.

Druhá kapitola vyzdvihuje význam základních principů koordinačních nařízení – princip rovného zacházení, princip použití jednoho právního řádu, princip sčítání dob pojištění, princip exportu dávek, princip stejného posuzování skutečností a princip dobré spolupráce mezi orgány zabezpečující koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Aplikací těchto fundamentálních zásad je zajištěno, že migrující osobě jsou zachována její sociální práva. Dále napomáhají zachování právní jistoty a navíc slouží jako interpretační vodítko při nejednoznačném výkladu ustanovení koordinačních nařízení. Součástí této kapitoly je také představení projektu elektronické výměny dat, která má podstatně zjednodušit komunikaci mezi kompetentními institucemi, které koordinaci sociálního zabezpečení provádějí.

Třetí kapitola práce obsahuje soubor závazných kolizních norem, který se při koordinaci systémů sociálního zabezpečení aplikuje tak, aby se na migrující osobu v jednom okamžiku vztahoval pouze jeden právní řád. Cílem je tedy vyloučení pozitivní či negativní kolize právních norem několika členských států. Mimo obecné pravidlo *lex loci laboris* obsahuje nařízení č. 883/2004 také zvláštní pravidla, která se aplikují ve zvláštních případech či u specifických povolání. Součástí kapitoly je také stručně nastíněno, jak probíhá výběr pojistného u migrujícího pracovníka.

Náplní čtvrté kapitoly je samotná koordinace starobních a pozůstalostních důchodů s ohledem na aplikaci základních principů koordinace systémů sociálního zabezpečení. Nejdůležitější částí kapitoly je uvedení postupu pro stanovení výpočtu dávky ve stáří. Kapitola dále představuje právní úpravu doplňkových systémů důchodového pojištění na úrovni EU a také pro úplnost představuje koordinaci předdůchodových dávek.

Poslední kapitola sleduje vývoj české judikatury ohledně koordinace česko-slovenských důchodů, které se staly předmětem několika soudních sporů a které vedly k rozepři mezi nejvyššími soudními instancemi v České republice – Ústavním soudem ČR a Nejvyšším správním soudem. Kapitola je uzavřena úvahou nad dopady celého sporu včetně budoucího řešení této problematiky.